

DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

OKUL SAĞLIĞI HİZMETLERİ İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜ VE OKULDA SAĞLIĞIN KORUNMASI VE GELİŞTİRLMESİ PROGRAMI

**25 ŞUBAT-01 MART 2019
ANTALYA**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

OKUL SAĞLIĞI HİZMETLERİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

AMAÇ:

- Öğrencilerin ve okul/kurum çalışanlarının sağlığının korunması,
- Temizlik ve hijyen konusunda teşviki ve geliştirilmesi,
- Sağlıklı okul yaşamının sağlanması ve sürdürülmesi,
- Öğrenciye ve dolayısıyla topluma sağlıklı hayat tarzlarının, alışkanlıklarının kazandırılması ve
- Sağlık eğitimi verilmesi amacıyla yapılacak işlemlerde eşgüdümün sağlanması hedeflenmiştir.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

OKUL SAĞLIĞI HİZMETLERİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

KAPSAM:

Millî Eğitim Bakanlığı İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri ile okul/kurumları, Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, İl ve İlçe Sağlık Müdürlükleri, Halk Sağlığı Merkezi, Toplum Sağlığı Merkezi, Aile ve Çocuk Sağlığı Merkezi, Aile Hekimliği birimlerini ve bu kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülecek olan okul sağlığı çalışmalarını kapsamaktadır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

OKUL SAĞLIĞI HİZMETLERİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

- Protokol kapsamında Ülkemizdeki okul sağlığı çalışmalarının kapsamlı ve bütüncül olması için “Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı” başlatılmıştır.
- Bu program, okullarda şu ana kadar okul sağlığı kapsamında yürütülen ve yürütülecek olan tüm program ve projelerin çerçevesini oluşturacak şekilde tasarlanmıştır.
- Söz konusu programın, ülkemizin okul sağlığı modelini oluşturması hedeflenmiştir.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

PROTOKOL KAPSAMINDA YAPILACAK İŞER

- Öğrencilerin okul/kurum çalışanlarının bedensel ve ruhsal olarak sağlığının korunması ve geliştirilmesi ve teşviki,
- Öğrencilerin yaş grubuna uygun periyodik olarak düzenli aralıklarla sağlık değerlendirmelerinin yapılmasının sağlanması (**Form 1**)
- Öğrencilerin sağlığının korunması için gerekli durumlarda taramaların gerçekleştirilmesi ve sağlık Bakanlığının yürüttüğü programların sürdürülmesinin sağlanması,

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

PROTOKOL KAPSAMINDA YAPILACAK İŞER

- Okul sağlığı konusunda yeni program ve projelerin, tarafların karşılıklı olarak uzlaşmaları halinde ek protokole gerek kalmadan iş bu Protokol kapsamında yürütülmesinin sağlanması,
- Eğitim ve öğretim programlarında yer alan sağlıkla ilgili kazanım ve açıklamalar doğrultusunda, öğretmen ve öğrencilerin kullanımına yönelik materyallerin geliştirilmesinin sağlanması,
- Okul çevre sağlığı hizmetleri,

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

PROTOKOL KAPSAMINDA YAPILACAK İŞER

- Sağlığın geliştirilmesi ve korunmasına yönelik çalışmalara diğer sektörlerin ve toplumun katılımının sağlanması,
- Öğrencilerin ve okul/kurum ve çalışanlarının sağlığının korunması ve geliştirilmesi için gerekli ulusal ve uluslararası araştırmaların planlanması ve yürütülmesi konusunda iş birliğinin sağlanması,
- Öğrencilerin okul/kurum ve çalışanlarının zoonotik ve vektörle bulaşan hastalıklardan korunmalarına yönelik tedbirlerin alınarak vakaların ve salgınların önüne geçilmesinin sağlanması.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

PROTOKOL KAPSAMINDA YAPILACAK İŞER

- Okullarda görülen salgınların erken dönemde tespiti ve gerekli koruma ve kontrol önlemlerinin alınabilmesi amacıyla bilgi/veri paylaşımı,
- Okul sağlığı çalışmaları kapsamında «Sağlık Dostu Okullar» yaklaşımını benimsenmesi, uygulanması ve yaygınlaştırılması,
- Üniversitelerin, Sağlık Bakanlığı ile yaptıkları SEAB (Sağlık Eğitim Araştırma Bölgesi) Protokolleri kapsamında okul sağlığı çalışmalarına katkı vermelerinin sağlanması,
- Meslekî ve Teknik Anadolu Liselerinin, sağlık alanı öğretmenlerinin okul sağlığı çalışmalarına katkı vermelerinin sağlanmasıdır,

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Bu protokol kapsamında yapılacak çalışmalarını İl Millî Eğitim Müdürlüklerine duyurmak, gerekli düzenlemeleri yapmak ve talimatları vermek,
- Öğrencilerin periyodik muayenelerini takip etmek, muayenenin tamamlanması için aileyi ve öğrenciyi bilgilendirmek, teşvik etmek,
- Okul/kurum bünyesindeki öğrencilerin muayene raporlarını saklamak, raporlarda özel durumu olduğu belirtilen öğrencilerle ilgili gereken önlemleri almak, bu raporların dökümünü okul sağlığı değerlendirmelerinde istatistikî veri olarak sunmak,

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Toplum sağlığı Merkezleri tarafından okullarda yapılacak izleme ve değerlendirme sonuçlarının okul tarafından il/ilçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bildirilmesini sağlamak,
- İzleme, değerlendirme ve denetimlerde saptanan sorunların giderilmesi için il düzeyinde İl Millî Eğitim Müdürlüğü aracılığıyla Halk Sağlığı Merkezleri; ilçe düzeyinde ise ilçe Millî Eğitim Müdürlüğü aracılığıyla Toplum Sağlığı Merkezi ile işbirliği yapmak,
- Okullarda sağlığın korunması ve geliştirilmesine yönelik Sağlık Bakanlığı tarafından okul sağlığı kapsamında hazırlanan tüm program ve projelerin yürütülmesi ve yaygınlaştırılması için uygun ortam sağlamak,

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Okullarda sağlık ve iyilik halini eğitim amaçları ile birleştirmek, öğretim programları içeriğinde yer almasını sağlamak, öğretim programları içeriğinin hazırlanmasında sağlık ile ilgili konularda Sağlık Bakanlığının görüşlerini almak,
- Okul sağlığı çalışmalarının yürütülmesi ile ilgili gerekli mevzuatı Sağlık Bakanlığı ile istişare ederek hazırlamak,
- Ailelerin okul sağlığı çalışmalarına aktif katılımını ve bilgilendirilmelerini sağlamak, okulların yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler vb. kurumlar ile iletişim içinde çalışmalarını sağlamak,

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Öğretmen ve tüm okul çalışanlarının sağlığın korunması, teşvikî ve geliştirilmesi ile ilişkili düzenli hizmet içi eğitimleri almalarını sağlamak, bu hususta Sağlık Bakanlığının görüş ve desteğini almak,
- Okul öncesi eğitimden başlamak üzere, ilkokul, ortaokul ve liselerde kişisel hijyen alışkanlığının kazandırılması amacıyla gerekli eğitimlerin verilmesini ve bunu için ihtiyaç duyulan malzemenin (sıvı sabun, sabunluk, köpük vb.) temin edilmesini sağlamak,

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Erken Uyarı-Cevap Sistemi kapsamında olası salgınlar, hastalık mazereti sebebiyle günlük okula devamsızlık oranı gibi veri/bilgileri telefon, e-posta ve diğer uygun yöntemlerle Halk Sağlığı Merkezi/Toplum Sağlığı Merkezi ile paylaşmak,
- «Sağlık Dostu Okullar Projesi»nin hazırlık, uygulama ve yaygınlaştırılması çalışmalarında Sağlık bakanlığı ile iş birliği yapmak ve gerekli desteği sağlamak,

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Programın Tanıtımı ve Kapsamı

- Okul Sağlığı çalışmaları 6 başlık altında toplanmıştır:

- Sağlık Hizmetleri,
- Sağlıklı ve Güvenli Okul Çevresi,
- Sağlıklı Beslenme,
- Sağlık Eğitimi,
- Fiziksel Aktivite,
- Aile/Toplum Katılımı

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Programın temel bileşenleri 6 başlıktan oluşmaktadır. Her bir bileşen kapsamında formlar oluşturulmuştur. Formlarda yer alan tüm maddelerin okullar tarafından mutlaka yerine getirilmesi beklenmektedir.

Bileşen Adı	Bileşen Formu
Sağlık Hizmetleri*	Form 3a
Sağlıklı ve Güvenli Okul Çevresi	Form 3b
Sağlıklı Beslenme	Form 3c
Sağlık Eğitimi*	Hazırlık Çalışmaları devam etmektedir.
Fiziksel Aktivite	Hazırlık Çalışmaları devam etmektedir.
Aile / Toplum Katılımı	Hazırlık Çalışmaları devam etmektedir.

*Okul çalışanlarının sağlığı ile ilgili çalışmalar, "Sağlık Hizmetleri" ve "Sağlık Eğitimi" bileşenleri, psikosozal danışmanlık hizmetleri de "Sağlık Hizmetleri" Bileşen altında değerlendirilecektir.

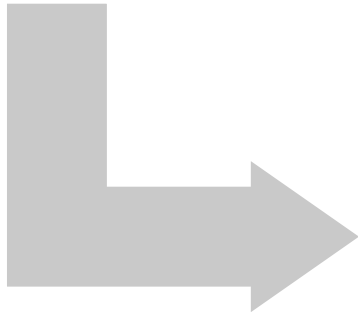

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Programın Koordinasyonu (SB)

SAĞLIK
BAKANLIĞI
HSGM

Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire
Başkanlığı

İl Sağlık
Müdürlüğü

Çocuk, Ergen, Kadın ve
Üreme Sağlığı Şubesi /
Birimi

İLÇE SAĞLIK
MÜDÜRLÜĞÜ

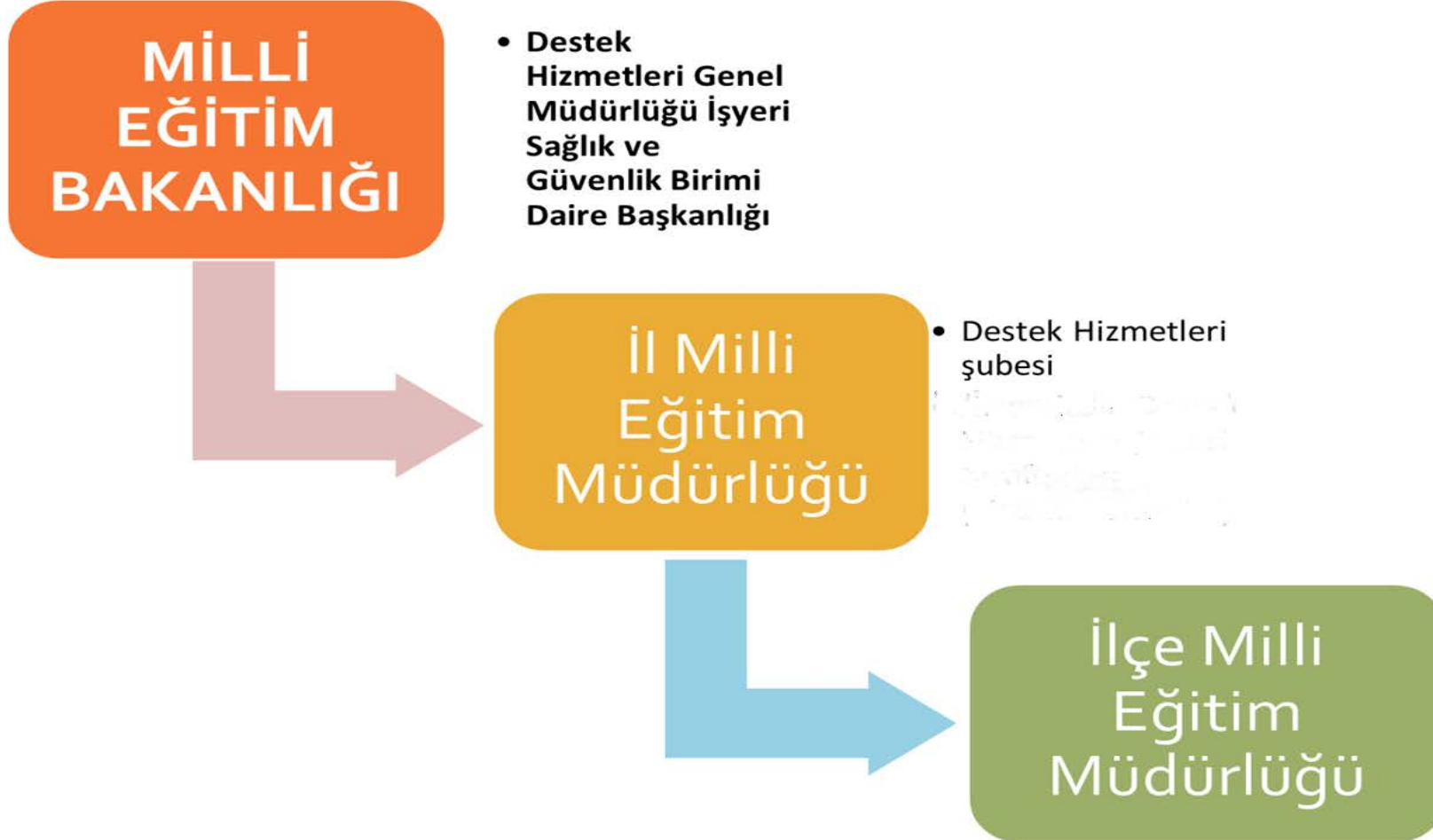
Çocuk, Ergen, Kadın ve
Üreme Sağlığı Birimi

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Programın Koordinasyonu (MEB)

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Programın Koordinasyonu (SB)

*** İl Hıfzıssıhha Kurulu kararıyla;

*İllerde Vali/Vali Yardımcısı Başkanlığında, Sağlık Müdürlüğü ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün Katılımı ile "**Okul Sağlığı Kurulları**",

*İlçelerde Kaymakam Başkanlığında, İlçe Sağlık Müdürlüğü ve İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nün katılımı ile "**İlçe Okul Sağlığı Kurulları**" oluşturulacaktır.

*Gerekli görüldüğü hallerde diğer ilgili İl/ilçe kurum temsilcilerinin (İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü, Jandarma Komutanlığı, Yerel Yönetimler, Üniversiteler gibi) katılımı sağlanabilir.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Programın Koordinasyonu (SB)

Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı
İllerde Vali / Vali Yardımcısı
ilçelerde Kaymakam başkanlığında yürütülecektir.

Sağlık Bakanlığı
adına

*Halk Sağlığı Genel
Müdürlüğü İl Sağlık
Müdürlüğü ve
*İlçe Sağlık
Müdürlüğü

SORUMLUDUR.

Millî Eğitim
Bakanlığı adına

*İl/İlçe Millî
Eğitim
Müdürlükleri

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

*****Bu kurullar, il/ilçenin okul sağlığı çalışmalarını planlamak ve yapılan çalışmalarını değerlendirmek amacıyla ;
en az
yilda 2 kez toplanacaktır.**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Programın Koordinasyonu (SB)

- *Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı kapsamında çalışmaların yürütülmesi ve sonuçların raporlanmasında;
- *Okul Sağlığı Hizmetleri İşbirliği Protokolü Uygulama Kılavuzu,
- *25.01.2013 tarihli ve 28539 sayılı Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği,
- *05.02.2015 tarihli ve 29258 sayılı İlçe Sağlık Müdürlüğü ve Bağlı Birimler Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuat esas alınacaktır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

OKUL DEĞERLENDİRME EKİPLERİ

- **Söz konusu değerlendirme ekibi; İlçe Sağlık Müdürlüğü ve Bağlı Birimler Yönetmeliği'nde belirtilen görev tanımları kapsamında İlçe Sağlık Müdürlüğü'nün uygun gördüğü Sağlık çalışanlarından,**
- **İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından görevlendirilen öğretmenlerden (Sağlık Hizmetleri Alan Öğretmeni, Sağlık Bilgisi ya da Biyoloji öğretmenleri gibi) oluşturulmuştur.**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

OKUL SAĞLIĞI YÖNETİM EKİBİ

HER OKULDA

- Bir idareci,
  - Bir öğretmen,
  - Bir öğrenci,
  - Bir okul aile birliği üyesinden oluşan
- OKUL SAĞLIĞI YÖNETİM EKİBİ** olmalıdır.

Okulda bulunduğu takdirde sağlık çalışanı ve rehber öğretmen ekibin doğal üyesidir.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okul Değerlendirme Ekipleri Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı

*Tüm resmi ve özel;

- **Okulöncesi (anaokulu), ilkokul,**
- **Ortaokul ve Liseler,**
- **Pansiyonlu okullar ile Mesleki Eğitim Merkezleri,**
- **Özel Eğitim İş uygulama merkezleri,**
- **Özel Eğitim Mesleki eğitim merkezlerinin izleme değerlendirme çalışmalarını yürütecektir.**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

**Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı
Kapsamında İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Tarafından
Yapılan Çalışmalar**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Okul Sağlığı Hizmetleri İşbirliği Protokolü Uygulama Kılavuzu
doğrultusunda

- * İlçe Okul Sağlığı Kurulu oluşturulmuş ve çalışmalarına başlamıştır.
- * İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından resmi ve özel tüm okulların isimleri ve bu okullardaki öğrenci mevcutlarını gösteren listeler hazırlanmıştır.

* İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve İlçe Sağlık Müdürlüğünden İlçe Değerlendirme Ekibi oluşturulması amacıyla görevlendirilen personel listeleri alınmış ve okul değerlendirme ekipleri oluşturulmuştur.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Programın Koordinasyonu (SB)

*Okullarda yapılacak izleme ve değerlendirme çalışmaları İlçe Sağlık Müdürlüğü ve ilçe Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından eşgüdümlü gerçekleştirilecektir.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

OKUL DEĞERLENDİRME EKİPLERİ

İlçede;

Okul Sağlığı izleme ve değerlendirme çalışmalarını yürütmek için;

İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünden 2 (iki) kişi

Toplum Sağlığı Merkezinden 2 (iki) kişi olmak üzere

4 (dört) kişiden oluşan “Okul Değerlendirme Ekipleri” oluşturulmuştur.

*** Toplamda sekiz kişi ve iki okul değerlendirme ekibi oluşturulmuştur.

Okul Değerlendirme Ekipleri Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı Uygulama kılavuzu ekinde yer alan formları kullanarak okullarda değerlendirme yapacaktır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü;

Okul Değerlendirme Ekibi tarafından okullarda yapılacak izleme ve değerlendirme çalışmalarını okul yönetimlerine

*Önceden bildirecek,

*Okullarda gerekli hazırlıkların yapılmasını sağlayacak, *İzleme ve değerlendirme çalışmalarına katılacaktır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

- Program kapsamında okul değerlendirmeleri için okulların açık olduğu dönemde (eğitim - öğretim takvimi içinde), okul ziyaretleri gerçekleştirilecek olup, bu kapsamda eklerde yer alan formlar kullanılacaktır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

*İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından bölgesinde bulunan okullarda oluşturulan okul sağlığı yönetim ekiplerine « Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programını» tanıtmak amacı ile toplantılar planlanacaktır.

** Yapılacak tanıtımda,

-Programın amaç, hedef ve beklentileri açıklanacak ve okulların yapması gereken hazırlıklar hakkında bilgi verilecektir.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

- **İlçe düzeyinde programa ait sonuçlar, eğitim- öğretim yılı sonunda İl Milli Eğitim Müdürlüğüne Form 4 doldurularak bildirilecektir.**
- **İl düzeyinde programa ait sonuçlar, eğitim- öğretim yılı sonunda yılda bir kez Form 4 doldurularak Sağlık Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığına bildirilecektir.**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

**Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı Kapsamında
Okul Yönetimleri
Tarafından Yapılması Gereken Çalışmalar**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okullar Tarafından Yapacakları Çalışmalar

➤ Okulun, bir idareci, bir öğretmen, bir öğrenci, bir okul aile birliği üyesinden oluşan **Okul Sağlığı Yönetim Ekibi** olmalıdır.

➤ Okul yönetimi, Program bileşenlerinin ;

-Sağlık Hizmetleri,

-Sağlıklı ve Güvenli Okul Çevresi,

- Sağlıklı Beslenme- gereklerini yerine getirmelidir.

(Form-3)

➤ Okulda bulunduğu takdirde sağlık çalışanı ve rehber öğretmen ekibin doğal üyesidir.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

- Okul yönetimi, değerlendirme öncesinde, yapılan iş ve işlemlerle ilgili tüm dokümanları içeren dosyayı hazırlamalıdır.

«OKUL SAĞLIĞI PROGRAMI UYGULAMALARI» DOSYASI

* Dosya içerisinde;

1-Okul Sağlığı Yönetim Ekibi üye listesi (Ek 2a),

2-Okul Sağlığı Planı (Ek 2b),

3- Öğrenci muayene, aşı ve tarama sonuçlarının sayısal verileri,

4- Rehberlik hizmetleri planı, raporları/kayıtları, sayısal verileri,

5-Sağlıkla ilgili konularda öğrenci, okul çalışanları ve velilere yönelik olarak yapılan eğitimlere ait dokümanlar ve kayıt/katılım formları,

6-Program kapsamında gerçekleştirilen etkinliklere ait belgeler (fotoğraf, kayıt/katılım formları, afiş ve broşür gibi),

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

7- Kantin, yemekhane, kafeterya, büfe, çay ocağı ve pansiyon vb.

çalışanlarının sağlık bilgisi eğitimi belgeleri,

8- Okul tarafından, yemekhane, kantin, kafeterya, büfe, çay ocağı ve

gıda depolarının “Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim

Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi

Genelgesi” eklerinde yer alan Kontrol ve Denetim Formu” ile en az ayda

bir kez denetlendiğine dair belgeler,

9-Personel ilkyardım sertifikaları,

10- Varsa Beslenme Dostu Okul ve/veya Beyaz Bayrak sertifikalarının

birer örneği yer almalıdır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

ÖNEMLİ

- Değerlendirme öncesi okul yönetimi tarafından dosya tamamlanmış olmalı ve değerlendirme ekibine sunulmalıdır. Dosyanın eksik olması veya hazır olmaması durumunda okul değerlendirmesi başlatılmamalıdır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

EK – 2a: OKUL SAĞLIĞI YÖNETİM EKİBİ

Sıra No	Adı Soyadı	Unvanı	Görevi	İmza
1				
2				
3				
4				
5				
6				

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

EK – 2b: ÖRNEK OKUL SAĞLIĞI PLANI

AMAÇ: Obezite ile mücadele

HEDEFLER:

Obezitenin zararları konusunda öğrencilerin bilinçlerinin artırılması,
Sağlıklı beslenme konusunda öğrencilerin bilinçlerinin artırılması, Fiziksel aktivite yapan öğrenci sayılarının arttırılması,
Obez öğrenci sayısının azaltılması

ETKİNLİKLER ve İZLEME-DEĞERLENDİRME

ETKİNLİKLER	UYGULAMA ZAMANI	AÇIK HEDEF UYGULANDI MI?		İZLEME-DEĞERLENDİRME
		EVET	HAYIR	
Halk Sağlığı Müdürlüğü işbirliği ile öğrencilerin obezite konusunda bilgilendirilmesi	Okul zamanı içinde			Eğitim alan öğrenci sayıları
Okul bahçesine oyun alanlarının çizilmesi	Okul zamanı içinde Okul zamanı dışında			Okul bahçesine oyun alanlarının çizilmesi
Okul dışı zamanlarda öğrencilerin ilgi alanına göre fiziksel aktivite ve spor etkinliklerine (bisiklet sürme, yürüyüş, yüzme, futbol vb.) yönlendirilmesi ve takibinin	Okul zamanı içinde Okul zamanı dışında			Fiziksel aktivite ve spor etkinliklerinin isimleri ve bu etkinlikleri yapan öğrenci

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

FORM-1 ÖĞRENCİ MUAYENE/İZLEM BİLDİRİM FORMU (EK-3)

- Öğrencilerin aile hekimleri tarafından periyodik muayene ve izlemlerinin yapılması sağlanmalı, (ASM' lerde yığılmalar olmayacak şekilde planlama yapılarak) aile hekimliği birimlerinden okula iletilen ve muayenenin yapıldığını gösteren Form-1 okulda saklanmalı, kayıt altına alınmalıdır.
- Elde edilen sayısal bilgiler okul değerlendirmeleri sırasında ve gerekli durumlarda Okul Değerlendirme Ekibi ile paylaşılmalıdır.
- Öğrenci izlemleri, yaşa özel çocuk- ergen izlemi olarak değerlendirilmeli ve izlem yıl içinde öğrenci ve ailenin uygun oldukları bir zamanda gerçekleştirilebilmelidir.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

FORM-1: ÖĞRENCİ MUAYENE/İZLEM BİLDİRİM FORMU (EK-3)

.....İLİ
..... AİLE HEKİMLİĞİ BİRİMİ

ÖĞRENCİ MUAYENE/ İZLEM BİLDİRİM FORMU

ÖĞRENCİNİN

Adı ve Soyadı :
T.C. Kimlik Numarası :
Baba Adı :
Doğum Tarihi (Gün/Ay/Yıl) :
Cinsiyeti (Kız/Erkek) :
Telefon :
Adres :
Muayene Tarihi :
Protokol No :

Yukarıda bilgileri bulunan öğrencinin **periyodik izlem/ muayenesi** yapılmıştır.

SONUÇ

İzlem yapıldı
 Muayene yapıldı
 Gerekli tedavi düzenlendi/önerilerde bulunuldu
 İleri tetkik ve tedavi için bir üst basamak sağlık kuruluşunda değerlendirilmesi uygun görüldü
 Dış Hekimine yönlendirildi

OKUL/ÖĞRETMEN BİLGİLENDİRME NOTU:

.....

Dr. Adı-Soyadı
İmza

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

- Okul / Kurumda MEB tarafından yayımlanmış olan okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmış **Rehberlik Hizmetleri Çerçeve Planı** olmalıdır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

- **Okul / Kurumda TSE standartlarına uygun ve son kullanma tarihi geçmemiş malzemelerin bulunduğu bir İlk Yardım dolabı olmalıdır.**
- **Tarama, aşılama ve koruyucu ağız diş sağlığı çalışmaları öncesinde , bilgi notları ailelere ulaştırılmalı ve uygulama öncesinde Sağlık personeline bildirilmelidir.**
- **Öğrencilerin okul/kurumda yapılan sağlık muayene ve taramaları sonucunda elde edilen sağlık verileri (boy uzunluğu/vücut ağırlığı ölçümleri, tarama sonuçları, aşılama bilgileri vb.) e-okul sistemine girilmeli, takip edilmeli ve velilerle paylaşılmalıdır.**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

- **Görme-işitme sorunu,**
- **kronik hastalıklar,**
- **engellilik ve psiko-sosyal problemler gibi öğrenme güçlüğü,**
- **okul başarısızlığı ve uyum sorunları yaratabilecek durumu olan öğrencilerin velileri ile görüşmeler yapılmalı ve okul ortamında gerekli önlemler alınmalıdır.**

**Bu çocukların takibi sağlık kurum ve kuruluşları ile işbirliği içerisinde yapılmalıdır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

- **Tütün ve/veya diğer bağımlılık yapıcı madde kullanımı olan veya olduğu düşünülen öğrenciler;**
  - * **ilk olarak okulunun rehber öğretmeni ile**
  - * **yoksa ulaşılabilecek en yakın rehber öğretmenle görüşürülmelidir.**
  - * **Rehber öğretmenin aldığı eğitim doğrultusunda süreci yönetmesi sağlanmalıdır. Sağlık kurum ve kuruluşları ile işbirliği yapılmalıdır.**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

- **Öğrenci, okul çalışanı ve velilere yönelik sağlıklı yaşam kültürü oluşturmaya ve olumlu sağlık davranışı geliştirmeye yönelik; sağlıklı beslenme, spor etkinlikleri, periyodik muayene, kişisel hijyen, el yıkama, ağız-diş sağlığı gibi konularda doğru mesajlar içeren poster, afiş gibi materyaller okul içinde uygun yerlere asılmalıdır.**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

- **Sağlıkla ilgili öğrenci kulüpleri kurulmuş olmalı ve bu kulüpler sağlıkla ilgili etkinlikler (belirli gün ve haftaların kutlanması, bilgi yarışması, piknik, gezi, yürüyüş, konser, kermes, tiyatro oyunu gibi) düzenlemeleri konusunda okul yönetimi ve çalışanları tarafından desteklenmelidir.**
- **Okul/kurumda, öğrencilerin sağlık kayıtlarının tutulduğu, kişisel bilgilerin gizliliğini garanti altına alan uygun bir olanak (öğrenci sağlık dosyası, e-okul gibi) sağlanmalıdır.**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

Eksiklerin Giderilmesi

Okul yönetimi, değerlendirme ziyareti öncesinde, Form-2 ve Form-3'ü, kendi kendine değerlendirme formu olarak kullanabilir. Bu değerlendirme sonucuna göre, Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı ile ilgili eksikliklerinin giderilmesi sağlanmalıdır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Okulların Yapacakları Çalışmalar

➤ Ailelerin Bilgilendirilmesi

Okul yönetimi, Program kapsamında yapılacak çalışmalar ile ilgili olarak web sayfasından duyuru ve bilgilendirme, SMS, bilgi notları ve broşür gibi farklı yöntemler kullanarak aileleri bilgilendirmelidir

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

**İlçe Değerlendirme Ekipleri
Okula Geldiğinde nelere bakar?**

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

FORM-3: PROGRAM BİLEŞENLERİ DEĞERLENDİRME FORMU

- Okul Değerlendirme Ekibi tarafından, “Sağlık Hizmetleri, Sağlıklı ve Güvenli Okul Çevresi ve Sağlıklı Beslenme” bileşenleri kapsamında değerlendirme yapılacaktır.
- Formlarda yer alan her bir bileşene ait maddelerin tamamının okul/kurumlar tarafından yerine getirilmesi beklenmektedir.
- Bileşenler kapsamında herhangi bir maddenin eksik olması durumunda okul/kurumun söz konusu bileşenin gerekliliklerini sağlamadığı kabul edilir.
- Bağımsız anaokullarının değerlendirilmesi sırasında, Ek-6’da yer alan bağımsız anaokulları için oluşturulmuş formlar kullanılmalıdır.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

3a. Sağlık Hizmetleri

No		Evet (E) Hayır (H)
1	Okul Sağlığı Planında sağlık hizmetlerini içeren amaç ve hedefler belirlenmiştir.	
2	Okul/kurumun, Okul Sağlığı Yönetim Ekibi* vardır.	
3	Okul/kurumun yıllık rehberlik hizmetleri çerçeve planı hazırlanmıştır.	
4	Okul/kurumda ilkyardım dolabı vardır.	
5	Okul/kurum, TSM** ile işbirliği yaparak sağlık hizmetlerini koordine etmektedir.	
6	Okul/kurumdaki tüm öğrencilerin aile hekimleri tarafından yapılan yıllık periyodik muayenelerinin takibi yapılmakta ve bu bilgi TSM ile paylaşılmaktadır.	
7	Tarama, aşılama ve koruyucu ağız diş sağlığı çalışmaları öncesinde bilgi notları ailelere ulaştırılmakta ve uygulama öncesinde TSM personeline bildirilmektedir.	
8	Öğrencilerin okul/kurumda yapılan sağlık muayene ve taramaları sonucunda elde edilen sağlık verileri (boy uzunluğu/vücut ağırlığı ölçümleri, tarama sonuçları, aşılama bilgileri vb.) e-okul sistemine girilmekte, takip edilmekte ve velilerle paylaşılmaktadır.	
9	Okul/kurum çalışanları periyodik muayenenin yapılması için kayıtlı oldukları aile hekimlerine başvurmaları yönünde teşvik edilmektedir.	
10	Risk grubundaki öğrencilerin (özel politika gerektiren öğrenciler) velileri ile görüşmeler/bilgilendirme faaliyetleri yapılarak sağlık kuruluşlarına yönlendirilmektedir.	
11	Okul/kurum bünyesinde rehber öğretmen ve rehberlik servisi vardır.	
12	Rehberlik hizmetleri kayıtları uygun şekilde tutulmakta ve saklanmaktadır.	
13	Tütün ve/veya diğer bağımlılık yapıcı madde kullanımı olan veya olduğu düşünülen öğrencilerin rehber öğretmenle görüşmesi sağlanmaktadır.	
14	Öğrencilerin sağlık kayıtları uygun şekilde saklanmaktadır.	
15	Okul/kurumda ve pansiyonlarda sağlıklı yaşam kültürü oluşturmaya ve olumlu sağlık davranışı geliştirmeye yönelik görsel materyaller öğrenciler ve okul çalışanlarının görebileceği yerde asılıdır.	
16	Sağlıkla ilgili öğrenci kulüp faaliyetleri yapılmaktadır.	

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

3b. Sağlıklı ve Güvenli Okul Çevresi

No		Evet (E) Hayır (H)
1	Okul Sağlığı Planında sağlıklı ve güvenli okul çevresi hizmetlerini içeren amaç ve hedefler belirlenmiştir.	
2	Bahçenin etrafı çevrilidir.	
3	Okul/kurum içinde ve dışında çöp kovaları ve çöplerin toplandığı sistem vardır.	
4	Okul/kurumun içi-dışı ve bahçesi düzenli olarak temizlenmekte ve kaydı tutulmaktadır.	
5	Okul/kurumda Şebeke suyu kullanılmaktadır.	
6	Kuyu/Şebeke su numuneleri İTASHY’te belirtilen mikrobiyolojik şartları taşımaktadır.	
7	Tuvaletler düzenli olarak temizlenmekte ve kaydı tutulmaktadır.	
8	Tuvalet ortak alanında sıvı/köpük sabun, çöp kovası ve kova içinde çöp poşeti vardır.	
9	Okul/kurumun ısıtma ve havalandırması mevsime uygun olarak yapılmaktadır.	
10	Öğrencilerin tuvalet dışındaki su içebileceği olanak sağlanmıştır.	
11	Kantin, yemekhane, kafeterya, büfe, çay ocağı ve pansiyon çalışanlarının sağlık bilgisi eğitimi belgesi vardır (sağlık bilgisi ile ilgili çıkarılan yönetmeliklere göre).	
12	Kantin, yemekhane, kafeterya, büfe, çay ocağı, pansiyon gibi yerlerde gıdalar uygun koşullarda saklanmaktadır.	
13	Temizlik işiyle görevli personel vardır.	
14	Temizlik için uygun araç-gereç ve malzeme vardır ve bu malzemeler öğrencilerin ulaşamayacağı yerde muhafaza edilmektedir.	
15	Yeterli sayıda temel ilkyardım sertifikası almış personel vardır.	
16	Acil durumlarda ulaşılması gereken telefon numaraları öğrenci ve okul çalışanlarının görebilecekleri yerlerde asılıdır.	
17	Acil toplanma alanı belirlenmiştir ve tüm okul çalışanları ve öğrenciler tarafından bilinmektedir.	
18	Okul/kurum yönetimi, okul giriş, çıkışlarında ve okul çevresinde öğrenci güvenliğinin sağlanmasına yönelik çalışmaların yapılması için ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisindedir (Güvenli çevre, trafik, servis güvenliği, bariyer, güvenlik kamera sistemi gibi).	
19	Okul çalışanları, öğrencilerin görebileceği, etkilenebileceği okul çevresi alanlarında (okul bahçesinin dışı dâhil) tütün ürünleri kullanmamaktadır.	

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

3c. Sağlıklı Beslenme

No		Evet (E) Hayır(H)
1	Okul Sağlığı Planında sağlıklı beslenme hizmetlerini içeren amaç ve hedefler belirlenmiştir.	
2	Okul/kurum çalışanları sağlıklı yaşam tarzını ve sağlıklı beslenmeyi teşvik edecek şekilde model olmaktadır.	
3	Öğrencilerin kahvaltı yapmaları teşvik edilmektedir.	
4	Öğrencilerin ara öğün almaları teşvik edilmekte ve uygun süre ayrılmaktadır.	
	Okul/kurumun yemekhane/taşınabilir yemek hizmeti: Yok ☐ (10. maddeye geçin) Var ☐ (5, 6, 7, 8 ve 9. maddeler değerlendirilmelidir.)	
5	Yemek yiyebilmek için uygun süre (en az 40 dakika) ayrılmaktadır.	
6	Yemek listeleri Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'nın yayımladığı menü modelleri örnek alınarak hazırlanmaktadır.	
7	Okul/kurum ve pansiyonlardaki yemekhane hizmetleri, okul yönetimi tarafından yürürlükteki mevzuat kapsamında ayda en az bir kere denetlenmekte ve gerekli durumlarda İl/İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nden destek alınmaktadır.	
8	Okul/kurumdaki yemekhane ortamları, yiyecek-içecekler, yiyecek-içecek hizmeti sunanların faaliyetleri ilgili mevzuatlara uygun olmalıdır.	
9	Okul/kurum ve pansiyonlu okullarda gıda depoları (soğuk hava deposu, kuru gıda, yaş sebze meyve deposu vb) ilgili mevzuata uygun olarak ayda en az bir kere denetlenmektedir.	
	Okul/kurumun kantini/kooperatifi: Yok ☐ Var ☐ (10, 11, 12, 13. maddeler değerlendirilmelidir)	
10	Okul/kurum kantin/kooperatifinde; süt ve süt ürünleri (süt, ayran, yoğurt) ve/veya meyve/sebze (tane ile meyve/sebze veya taze sıkılmış meyve/sebze suyu) gibi ürünlerin satışı yapılmaktadır.	
11	Yetersiz ve dengesiz beslenmeye neden olabilecek gıda maddelerinin tüketimini özendirici reklam, özendirme, tanıtım amaçlı afiş, poster, broşür bulunmamaktadır ve bu ürünlerin satışı yapılmamaktadır.	
12	Okul/kurumdaki kantin/kooperatif ortamları, yiyecek-içecekler ve kantin/kooperatif hizmeti sunanların faaliyetleri ilgili mevzuatlara uygundur.	
13	Okul kantini; ilgili genelgede belirtilen esaslara uygun olarak, ayda en az bir kez aynı genelge ekinde bulunan "Okul Kantini Denetim Formu" kullanılarak denetlenmektedir.	

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

- Değerlendirme sırasında; **Form-2** ve **Form-3 (Form-3 bağımsız anaokulları)** üçer nüsha olarak düzenlenir ve imzalanır;
  - ✓ 1 nüsha denetim yapan kuruma
  - ✓ 1 nüsha okul yönetimine
  - ✓ 1 nüsha İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne verilir
- Denetim formları İlçe Millî Eğitim Müdürlüğündeki okul sağlığı hizmetlerini yürüten birime teslim edilir.
- Eksikleri olan okullar eksiklerini en kısa zamanda tamamlayarak sonuçları raporlar.
- İlçelerden alınan değerlendirmeler eğitim öğretim yılı sonunda yılda bir kez **Form-4** kullanılarak “İl Değerlendirme Sonuçları “ raporuna dönüştürülür.

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

- Program kapsamında ilde yapılan tüm çalışmalar İl sağlık Müdürlüğü, Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar Programlar ve Kansere Şubesi (varsa Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı Hizmetleri Şubesi) tarafından Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire Başkanlığına resmi yazı ile bildirilir.
- İl değerlendirme sonuçları; İl Millî Eğitim Müdürlüğü Okul Sağlığı Hizmetlerinden sorumlu Şube Müdürlüğü aracılığı ile Millî Eğitim Bakanlığı Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığına bildirilir.

Teşekkür ederim.

Murat GÜLŞEN
Öğretmen/Müdür Yardımcısı
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü
İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığı
mgulsen@meb.gov.tr